

สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนา
การนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
โรงเรียนมัธยมศึกษาของสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว*
(SITUATIONS, PROBLEMS,
AND GUIDED DEVELOPMENT
FOR EDUCATIONAL SUPERVISION
OF SUPERVISORS IN SECONDARY
SCHOOLS, LAO PEOPLE'S
DEMOCRATIC REPUBLIC)

อินทรี จันทร์ประเสริฐเหอ**
ดร.ภารดี อนันต์นาวิ***
ดร.เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) กลุ่มตัวอย่าง เป็นศึกษานิเทศก์มัธยมศึกษาจำนวน 231 คนและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ร้อยละ การทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD

* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ศึกษาของ สปป.ลาว จำแนกตามภูมิภาคโดยรวมและรายด้าน ภาคเหนือกับภาคกลางและภาคเหนือ กับภาคใต้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาคเหนือมีสภาพการปฏิบัติมากกว่า ภาคกลางและภาคใต้ ส่วนภาคกลางกับภาคใต้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัญหาการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ สปป.ลาว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ

4. เปรียบเทียบปัญหาการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ สปป.ลาว

4.1 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานของศึกษานิเทศก์โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 จำแนกตามภูมิภาคของประเทศโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า ปัญหาการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ สปป.ลาว จำแนกตามภูมิภาคโดยรวมและรายด้านภาคเหนือกับภาคกลาง ภาคเหนือกับภาคใต้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาคเหนือมีปัญหามากกว่า ภาคกลางและภาคใต้ ส่วนภาคกลางกับภาคใต้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. แนวทางพัฒนาการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ สปป.ลาว จากความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ และคำสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ควรศึกษาความต้องการของครู สร้างศึกษานิเทศก์ภายในโรงเรียน วางแผนการนิเทศอย่างรัดกุม ประเมินผลการนิเทศร่วมกับครูทุกครั้ง และทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ครู 2) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ควรจัดตั้งเป็นกลุ่มวิชา หรือสายวิชา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างสมานฉันท์ให้ทุกคนมีผลงาน สร้างความร่วมมือให้ครูในการทำงานเป็นทีม ทำงานแบบประชาธิปไตย นิเทศกำกับประเมินผลอย่างมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ควรสร้างแรงจูงใจแก่ครู จัดฝึกอบรม สาธิตการสอนให้ครูได้รู้และทดลองปฏิบัติเกี่ยวกับเทคนิคการสอนทางตรงและทางอ้อม ช่วยครูพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมตามมาตรฐานวิชาชีพครู 4) การพัฒนาหลักสูตร ช่วยครูวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรส่วนกลางแล้วนำเอาประเด็นที่ไม่เหมาะสมเสนอต่อสถาบันค้นคว้าวิทยาศาสตร์การศึกษานานาชาติลาวเพื่อแก้ไข ช่วยครูกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร่วมมือกับครูสร้างและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จัดชุดฝึกอบรมเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการพัฒนาหลักสูตรให้ครูสามารถพึ่งตนเองได้ 5) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน จัดอบรมให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเพื่อช่วยเหลือครู ทำการวิจัยอย่างถูกต้อง ศึกษาปัญหาที่ครูอยากแก้ไขแล้วกำหนดเป็นปัญหาการวิจัย ช่วยครูกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย รวบรวมข้อมูลการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงานการวิจัย

อภิปรายผล

1. สภาพการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ สปป.ลาว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อภิปรายโดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม เนื่องด้วยลักษณะโครงสร้างการนิเทศการศึกษาลาว แบ่งตาม 14 กลุ่มวิชา

เวลาให้ความช่วยเหลือครูจึงดำเนินเป็นกลุ่มวิชาจนเกิดเครือข่ายการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มวิชานั้น ดังนั้นจึงมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ศึกษานิเทศก์มัธยมศึกษาปฏิบัติการนิเทศบนพื้นฐานความต้องการของครูผ่านการรายงานของครูและแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง หรืออำเภอ เมื่อรู้ข้อมูลจึงสร้างแผนการนิเทศเพื่อช่วยเหลือตามที่ครูต้องการ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเน้นการสังเกตการณ์สอน การปฏิบัติงานของครู จากนั้นมาหาวิธีแก้ปัญหาาร่วมกันในกลุ่มวิชานั้น ๆ ด้านการพัฒนาหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติเสมอไม่ว่าจะมีการนิเทศหรือไม่ และทุกครั้งที่มีการปฏิบัติการนิเทศก็มีการติดตามประเมินผลเช่น การจัดโครงสร้างหลักสูตร การปฏิบัติแผนการจัดการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตร การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ตลอดจนการกำหนดสื่อการเรียนรู้อื่นต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ลิขิต บัวแดง (2545) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐานศึกษานิเทศก์ พ.ศ. 2540 สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 พบว่า สภาพการปฏิบัติหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐานศึกษานิเทศก์ พ.ศ. 2540 ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 อยู่ระดับปานกลางถึงระดับสูง

2. เปรียบเทียบสภาพการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ สปป.ลาว

2.1 จำแนกตามเพศของศึกษานิเทศก์โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ศึกษานิเทศก์มัธยมศึกษามีข้อสะดวกในการปฏิบัติการนิเทศมากขึ้นเช่น มีระบบอินเทอร์เน็ตโทรศัพท์ แฟกซ์ การสื่อสารทันสมัย และมีพาหนะรับใช้เพียงพอ ดังนั้นศึกษานิเทศก์ทั้งชาย และหญิงต่างก็สามารถปฏิบัติงานหน้าที่ของตนได้เท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิรัตน์ แก้วอุดม (2550) ได้ศึกษาปัญหาการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูเพศชายกับข้าราชการครูหญิงมีความคิดเห็นต่อปัญหาการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาของศึกษานิเทศก์โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การปฏิบัติการนิเทศของศึกษานิเทศก์มัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ สปป.ลาว ปฏิบัติตามแผนจากส่วนกลาง การนิเทศเน้นกลุ่มวิชาที่ตนรับผิดชอบ การแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนพิจารณาจากความต้องการของครูเป็นหลัก ดังนั้นแม้วุฒิการศึกษาของศึกษานิเทศก์จะต่างกัน ระดับความสามารถในการปฏิบัติการนิเทศจึงไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ จิรายุ วรฤทธิ์ (2540) ได้ศึกษาความต้องการเสริมทักษะการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในเขตการศึกษา 4 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิต่างกันมีความต้องการเสริมทักษะการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของศึกษานิเทศก์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ศึกษานิเทศก์มัธยมศึกษาของสปป.ลาว แบ่งความรับผิดชอบให้บุคคลตามสายวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ การนิเทศแก่ครูเป็นการนิเทศเฉพาะวิชาที่ตนมีความชำนาญ ดังนั้นแม้ว่า ศึกษานิเทศก์มีประสบการณ์ทำงานต่างกันแต่ระดับการปฏิบัติการนิเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ จงถนอม จำนงค์จิตร (2545) ศึกษาปัญหาการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสะแกแก้ว พบว่า

ปัญหาการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารไม่แตกต่างกัน

2.4 จำแนกตามภูมิภาคของประเทศที่ศึกษานิเทศก์ทำงานอยู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ ศึกษานิเทศก์ในแต่ละภาคอยู่ในสภาพแวดล้อมการทำงานที่ต่างกันเช่น ภาคเหนือมีเงื่อนไขในการคมนาคมไม่สะดวก ทำให้การปฏิบัติการนิเทศมีความล่าช้า ส่วนภาคกลางเป็นทุ่งราบ มีเงื่อนไขสะดวกในการคมนาคมการปฏิบัติการนิเทศโดยรวมมีความสะดวกกว่าภาคเหนือ ดังนั้น สภาพการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในแต่ละภาคของประเทศจึงแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ ศรีนวลันต์ (2526) เปรียบเทียบทัศนะของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ พบว่า บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่ปฏิบัติงานอยู่ภาคใต้ มีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ด้านความรู้ และการประสานประโยชน์ราชการแตกต่างจากผู้ปฏิบัติงานอยู่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ทั้งนี้การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และการพัฒนาหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์ มีความรู้ความสามารถพร้อมให้ความช่วยเหลือแก่ครูผู้สอนเท่าเทียมกันแต่เนื่องด้วยแต่ละภาคของประเทศมีเงื่อนไขในการปฏิบัติการนิเทศแตกต่างกัน ดังนั้น ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ต่อรายด้านดังกล่าว อยู่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้จึงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ บุญเลิศ ค่อนสอาด (2542) ศึกษาปัญหาความต้องการในการนิเทศและแนวทางการพัฒนางานจัดแฟ้มสะสมงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 12 ในภาพรวมจำแนกตามจังหวัดที่ตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเพราะว่าประสบการณ์ของศึกษานิเทศก์และครูสอนในเรื่องดังกล่าวไม่สูง แม้จะมีการส่งเสริมให้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการในระดับมาก ดังนั้น ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ในแต่ละภาคต่อประเด็นดังกล่าวจึงไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ สปป.ลาว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายจากด้านที่มีปัญหาออกไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติผ่านกลุ่มวิชาที่ตนรับผิดชอบ แต่เนื่องจากครูลาวส่วนมากต้องทำงานหารรายได้เสริมจึงอาจเป็นสาเหตุให้การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มประสบปัญหาบ้าง ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแม้ว่าผ่านมามีการวิจัยในชั้นเรียนน้อย แต่ศึกษานิเทศก์ก็พยายามร่วมมือกับครูทำวิจัยทุกขั้นตอน ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ศึกษานิเทศก์และครูในแต่ละกลุ่มวิชาได้ประสานงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามแผนการนิเทศอยู่เสมอ ปัญหาเรื่องนี้อาจเป็นเรื่องงบประมาณเพื่อเข้าพื้นที่ในชนบทที่บางครั้งก็ไม่มีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล น้อยแสง (2540) ศึกษาการดำเนินงานและผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงาน และผลการดำเนินงานโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

4. เปรียบเทียบปัญหาการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของสปป.ลาว

4.1 จำแนกตามเพศของศึกษานิเทศก์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ความสามารถในการนิเทศของศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิงไม่แตกต่างกัน การนิเทศดำเนินตามแผนการและขั้นตอนทุกอย่าง แม้ว่าวัฒนธรรมความเชื่อ ประเพณี และค่านิยมของคนลาวในเรื่องเพศยังมีอยู่ แต่บทบาทที่แสดงออกในการนิเทศการศึกษาไม่ได้แตกต่างกัน ฉะนั้นความคิดเห็นต่อปัญหาการนิเทศการศึกษาระหว่างศึกษานิเทศก์ชาย และศึกษานิเทศก์หญิงจึงไม่แตกต่างกัน ดังที่ ประพาส เล็กโลง (2545, หน้า 52) ได้ศึกษาความต้องการความช่วยเหลืองานวิชาการของครูสอนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง พบว่าความต้องการความช่วยเหลือทางวิชาการของครูเพศหญิงกับครูเพศชายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาของศึกษาของศึกษานิเทศก์โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การนิเทศปฏิบัติตามแผนที่วางจากส่วนกลาง ทำงานเป็นกลุ่มวิชา ฉะนั้น การแก้ปัญหาเน้นการร่วมมือของกลุ่มวิชาบนพื้นฐานความสมานฉันท์ ดังนั้นแม้ว่าวุฒิการศึกษามีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความสามารถในการให้การนิเทศของศึกษานิเทศก์ แต่ปัญหาที่ศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีของ สปป.ลาว พบในการให้การนิเทศแก่ครูผู้สอนในประเทศไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิเชียร แสนสนิทธิ (2542) ศึกษาการนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาทั่วไป และการนิเทศการสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของศึกษานิเทศก์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ศึกษานิเทศก์ทำงานเป็นทีมตามสายวิชาที่ตนเชี่ยวชาญ ก่อนการให้การนิเทศแก่ครู ศึกษานิเทศก์ได้จัดประชุมหารือเกี่ยวกับประเด็นที่จะให้ความช่วยเหลือ โดยพิจารณาจากความต้องการ หรือข้อเสนอของครู จากนั้นศึกษานิเทศก์แต่ละวิชาจึงกำหนดแผนการ วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ไปช่วยเหลือครู ดังนั้นแม้ว่าประสบการณ์ทำงานของศึกษานิเทศก์ต่างกัน แต่ความคิดเห็นต่อปัญหาการนิเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ปราณีตรา พิษเนาวรัตน์ (2546) สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชิรบารมี จังหวัดพิจิตร ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษาและอายุราชการ พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

4.4 จำแนกตามภูมิภาคของประเทศที่ศึกษานิเทศก์ทำงานอยู่โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ ภูมิภาคของประเทศสร้างเงื่อนไขสะดวก และยุ่งยากแก่การนิเทศต่างกัน ทำให้ปัญหาการนิเทศการศึกษาของภาคเหนือมีมากกว่าภาคกลาง และภาคใต้ เนื่องจากภาคเหนือเป็นภูเขาสูง บางพื้นที่ยากแก่การเข้าถึง ส่วนภาคกลางเป็นทุ่งราบเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจสังคมของประเทศและภาคใต้นั้นเป็นทุ่งราบมีเงื่อนไขสะดวกในการคมนาคม ความคิดเห็นต่อปัญหาการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้จึงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโคดี (Cody, 1987) อ้างอิงใน

วรรณ หันทอง, 2548) ศึกษาความสำคัญของสมรรถภาพครูมัธยมศึกษาในรัฐนอร์คาร์โลไรนา ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาและฝ่ายแผนงานเพื่อสมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับการสอน ผลการวิจัยพบว่า ...ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งและขนาดโรงเรียนมีผลทำให้สมรรถภาพของครู ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาคเหนือมีปัญหาในการนิเทศมากกว่าภาคกลาง และภาคใต้ ทั้งนี้ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการปฏิรูป ระบบการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีการปฏิรูปหลักสูตรและตำราเรียนในชั้นมัธยมศึกษาใหม่ ทั้งหมด จำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถของครูผู้สอนอย่างเร่งด่วนและเป็นเอกภาพแต่จำนวน ศึกษานิเทศก์มัธยมศึกษาไม่น้อยเมื่อเทียบกับจำนวนครูผู้สอนและโรงเรียน จึงทำให้การนิเทศในแต่ละ ภูมิภาคพบปัญหา โดยเฉพาะภาคเหนือมีการคมนาคมไม่สะดวกทำให้การนิเทศล่าช้าและใช้งบประมาณ มากเมื่อเทียบกับภาคกลางและภาคใต้ (สถาบันค้นคว้าวิทยาศาสตร์การศึกษาแห่งชาติลาว, 2551, หน้า 85) ดังนั้นศึกษานิเทศก์แต่ละภาคจึงมีความเห็นว่า ปัญหาการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวแตกต่างกัน

5. แนวทางพัฒนาการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ สปป.ลาว พบดังนี้ 1) ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ควรศึกษาความต้องการของครู สร้างศึกษานิเทศก์ ภายในโรงเรียน วางแผนการนิเทศอย่างรัดกุม ประเมินผลการนิเทศร่วมกับครูทุกครั้ง และทำหน้าที่ ให้คำปรึกษาแก่ครู ทั้งนี้ศึกษานิเทศก์และผู้เชี่ยวชาญอาจคิดว่า การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ควรดำเนินแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ควรจัดตั้งเป็นกลุ่มวิชา หรือสายวิชา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างสมานฉันท์ให้ทุกคนมีผลงาน สร้างความพร้อมให้ครู ในการทำงานเป็นทีม ทำงานแบบประชาธิปไตย นิเทศกำกับประเมินผลอย่างมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ศึกษานิเทศก์อาจคิดว่า การพัฒนาทักษะการทำงาน กลุ่มควรมีรูปแบบและลักษณะโครงสร้างการทำงานที่ดี 3) ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ควรสร้างแรงจูงใจแก่ครู จัดฝึกอบรม สาธิตสอนให้ครูได้รู้และทดลองปฏิบัติเกี่ยวกับเทคนิคการสอน ทางตรงและทางอ้อม ช่วยครูพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมตามมาตรฐานวิชาชีพครู ทั้งนี้ศึกษานิเทศก์และผู้เชี่ยวชาญอาจเห็นว่า การจูงใจและฝึกอบรมแก่ครูเป็นกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียน การสอนของครูที่ส่งผลไปยังผู้เรียน 4) การพัฒนาหลักสูตร ช่วยครูวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรส่วนกลาง แล้วนำเอาประเด็นที่ไม่เหมาะสมเสนอต่อสถาบันค้นคว้าวิทยาศาสตร์การศึกษาแห่งชาติลาวเพื่อแก้ไข ช่วยครูกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร่วมมือกับครูสร้างและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จัดชุดฝึกอบรมเกี่ยวกับ แนวทางและวิธีการพัฒนาหลักสูตรให้ครูสามารถพึ่งตนเองได้ ทั้งนี้ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญ ยังเห็นว่า หลักสูตรส่วนกลางที่สถาบันค้นคว้าวิทยาศาสตร์การศึกษาระบบการศึกษากระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สร้างขึ้นยังมีประเด็นที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมและการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นมาใช้ยังมีน้อย 5) ด้านการ วิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน จัดอบรมให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเพื่อช่วยเหลือครูทำการวิจัยอย่าง ถูกต้อง ศึกษาปัญหาที่ครูอยากแก้ไขแล้วกำหนดเป็นปัญหาการวิจัย ช่วยครูกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย รวบรวมข้อมูลการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงานการวิจัย ทั้งนี้ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวยังไม่มากนักจึงเสนอให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการวิจัย และสร้างสิ่งจูงใจเพื่อให้มีการทำวิจัย เชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรแก้ไข้ปัญหาและพัฒนาการการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ สปป.ลาว ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ศึกษานิเทศก์มัธยมศึกษา ควรวางแผนร่วมกับครูก่อนให้ความช่วยเหลือ โดยให้มีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และการช่วยเหลือครูวางแผนประชุมตรวจสอบผลการช่วยเหลือ แบบกัลยาณมิตร

2. การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ศึกษานิเทศก์ควรช่วยพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพ โดยร่วมมือกับครูกำหนดปัญหาและเป้าหมายการแก้ปัญหา ร่วมกันแบบทีมงาน

3. การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ศึกษานิเทศก์ควรสำรวจความจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เช่น การจัดการเรียนรู้แบบสืบค้นแบบสร้างผังความคิด แบบใช้กรณีศึกษา แบบแก้ปัญหา เป็นต้นและพัฒนาความสามารถด้านการสอนทางตรง เช่น การจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การจัดการเรียนรู้โดยเน้นปฏิสัมพันธ์ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ให้มากขึ้น

4. การพัฒนาหลักสูตร ศึกษานิเทศก์ควรเอาใจใส่การจัดทำคู่มือ การใช้หลักสูตรโดยมีการนิเทศกำกับ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอยู่เสมอ

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ศึกษานิเทศก์ควรส่งเสริมช่วยเหลือครูกำหนดปัญหาหรือเป้าหมายการวิจัย ช่วยเหลือครูสรุปและเขียนรายงานการวิจัย ทั้งส่งเสริมครูนำผลงานการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริง

6. ผลการเปรียบเทียบภูมิภาคของประเทศด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ภาคเหนือมีปัญหาการนิเทศมากกว่าภาคกลางและภาคใต้ ดังนั้นศึกษานิเทศก์ควรเพิ่มความเอาใจใส่ในการพัฒนาการนิเทศเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสภาพ และแนวทางพัฒนาการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลางของ สปป.ลาว

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ สปป.ลาว

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคเหนือของ สปป.ลาว

บรรณานุกรม

กรมสถิติ. (2552). *บทสรุปการปฏิบัติแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ 2551-2552 และแผนพัฒนาการศึกษา 2552-2553*. นครหลวงเวียงจันทน์: กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาลาว

- กรมมัธยมศึกษา. (2553). *คู่มือการนิเทศวิชาศึกษาพลเมือง*. นครหลวงเวียงจันทน์: กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาลาว.
- จิรายุ วรฤทธิ์. (2540). *การศึกษาความต้องการเสริมทักษะการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ* สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในเขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จงถนอม จำนงค์จิตร. (2545). *ปัญหาการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน* สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธิดิรัตน์ แก้วอุดม. (2550). *ปัญหาการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอบางปะกง* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาดและบุญส่งนิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า กับกลุ่มตัวอย่าง. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาสารคาม*.3 (1) , 23 – 24.
- บุญเลิศ ค่อนสะอาด. (2542). *ปัญหาความต้องการในการนิเทศและแนวทางการพัฒนางาน* จัดทำเพื่อสัมมนาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประพาส เล็กโล่ง. (2545). *ศึกษาความต้องการความช่วยเหลืองานวิชาการของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา* สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปราณีตรา พิชเนาวรัตน์. (2546). *สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชิรบารมี* จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ลิขิต บัวแดง. (2545). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐานศึกษานิเทศก์ พ.ศ.2540* สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณ หันหญิง. (2548). *ปัญหาการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเชียร แสนสนิท. (2542). *การนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยการ สาขาพาณิชยการในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- สถาบันค้นคว้าวิทยาศาสตร์การศึกษาแห่งชาติลาว. (2551). *ตำราเรียนศึกษาพลเรือน ม.5*. นครหลวงเวียงจันทน์: กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาลาว
- สุชาติ ศรีนวลนัด. (2526). *บทบาท และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามทัศนะของบุคคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรพล น้อยแสง. (2540). *ศึกษาการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Rose - Gordon, J. M. (2004). *Supervision and instructional leadership: A developmental approach* (6th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research. Educational and Psychological Measurement*, 9 (11), 607 - 610.
- Likert, L. R. (1967). *The Human organization : Its management and value*. New York: McGraw - Hall.

